του Γιώργου Λιάλιου

Πριν από δύο μήνες βρέθηκα για δεύτερη φορά στο Ισραήλ και επισκέφθηκα το**Yad Vashem, το Μουσείο Ιστορίας του Ολοκαυτώματος** που βρίσκεται κοντά στην Ιερουσαλήμ. Η εμπειρία του μουσείου, που ανακατασκευάστηκε το 2005, είναι συγκλονιστική. Το κύριο τμήμα του μουσείου είναι ένα επίμηκες κτίριο σε σχήμα πρίσματος που δημιουργεί μια κλειστοφοβική ατμόσφαιρα. Εχει μήκος 180 μέτρων, αλλά ο επισκέπτης δεν μπορεί να το διασχίσει σε ευθεία: πρέπει να ακολουθήσει μια οφιοειδή διαδρομή η οποία «μπαίνει» και «βγαίνει» στο πρίσμα, ακολουθώντας μια αφήγηση.

Στην είσοδο μας υποδέχεται μια προβολή, ένα δεκάλεπτο βίντεο που δημιούργησε ο Michal Rovner με τίτλο «The world that was» (Ο κόσμος που ήταν), ένα κολάζ εικόνων που δείχνουν τη ζωή των Εβραίων της Ευρώπης πριν από το Ολοκαύτωμα. Ακολουθεί το «ξεδίπλωμα» της ιστορίας. Από τις πρώτες αντισημιτικές πολιτικές των ναζί και το πώς η προπαγάνδα παρουσίαζε τους Εβραίους ως κατώτερα όντα – είναι συγκλονιστικό, για παράδειγμα, ένα επιτραπέζιο παιχνίδι της εποχής, με τίτλο Juden Raus, στο οποίο κέρδιζε ο παίκτης που πρώτος «έδιωχνε» έξι Εβραίους από την πόλη. Στη συνέχεια βλέπουμε πώς δημιουργήθηκαν τα πρώτα γκέτο, το ξεκίνημα των διώξεων και των δολοφονιών, το πώς δημιουργήθηκαν τα στρατόπεδα συγκέντρωσης. Και η μουσειακή αφήγηση καταλήγει στην ιστορία των επιζώντων και την αντιμετώπιση της απώλειας και σε έναν θόλο με 600 πρόσωπα θυμάτων του Ολοκαυτώματος, που συνοδεύεται από ένα διαρκώς εμπλουτιζόμενο αρχείο όλων των θυμάτων.

Κατά την ξενάγηση, η ξεναγός ρώτησε αν υπήρχαν στο διεθνές μας γκρουπ άνθρωποι από την Ελλάδα. Μας θύμισε ότι η χώρα μας είχε αριθμητικά λιγότερα θύματα, αλλά ποσοστιαία τα περισσότερα, αφού το 98% των Εβραίων Ελλήνων εξοντώθηκε. Στο μουσείο υπάρχουν αρκετές αναφορές στην Ελλάδα, όπως λίστες παιδιών από τη Θεσσαλονίκη, τα εισιτήρια που τους έδιναν όταν επιβιβάζονταν στο τρένο που θα τους μετέφερε στα στρατόπεδα του θανάτου και έγραφαν «μετ’ επιστροφής», για να τους καθησυχάσουν. Μια από τις πιο συγκινητικές αναφορές είναι στην αίθουσα που αποτίει φόρο τιμής σε όσους μη Εβραίους κινδύνεψαν για να σώσουν Εβραίους συνανθρώπους τους. Ανάμεσα στα παραδείγματα που παρατίθενται ανά χώρα, υπάρχει και αυτό ενός ηλικιωμένου ζευγαριού από την Ελλάδα. Δύσκολα φεύγεις από το μουσείο αυτό χωρίς να συγκινηθείς. Ακόμα κι αν κάπου μέσα σου υπάρχει ένα μεγάλο αγκάθι για τα όσα συμβαίνουν στην Παλαιστίνη.

Γράφοντας προ ημερών για την ολοκλήρωση του πολεοδομικού πλαισίου για την

Phoca PDF

ανέγερση του Μουσείου Ολοκαυτώματος, σκεφτόμουν τις ευκαιρίες που αυτό θα προσφέρει στη Θεσσαλονίκη και γενικά στην Ελλάδα. Κατ’ αρχάς, θα ρίξει (επιτέλους) φως στην ιστορία των Ελλήνων Εβραίων στη Θεσσαλονίκη, φέροντας αντιμέτωπη την πόλη με το «τραύμα». Περαιτέρω, με μια μουσειακή διήγηση της αισθητικής του Yad Vashem θα αποτελέσει ένα πολύτιμο εκπαιδευτικό εργαλείο για όλους μας (μην ξεχνάμε τον αντισημιτισμό ενός μέρους της κοινωνίας) και, γιατί όχι, έναν πόλο έλξης επισκεπτών: οι Ισραηλινοί αγαπούν την Ελλάδα και την επισκέπτονται ολοένα και περισσότερο. Είναι προς το συμφέρον της χώρας μας να περιβάλει με μεγάλη φροντίδα αυτή την υπόθεση.

ΠΗΓΗ: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 27.11.2022

Phoca PDF